Anul al 61-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL 10 LEI
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 289 Miercuri 25 Octombrie 1944
8 Pagini

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

ABONAMENT
UNIVERSUL PROVINCIA
Lei 700 pe 3 luni
Lei 1300 pe 6 luni
Lei 2500 pe 12 luni
CAPITALA
Lei 800 3 luni
Lei 1400 6 luni
Lei 2600 12 luni
AUTORITĂȚI
Lei 3500 pe an

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10; SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENT
U. LITERAR
6 luni 4[illegible] lei
12 luni 800 lei
U. COPIILOR 6 L. 460 lei-12 L. 900, RADIO U. 6 L. 600 lei -12 L. 1000, Z. ȘTIINȚELOR 6 L. 600 -12 L. 1000 lei, VENATIA 6 L. 450-12 L. 800 lei, TR. SUFLET 6 L. 320-12 L. 600 lei

DIRECTOR
ION LUGOSIANU

EVOLUȚIA IZOLAȚIONISMULUI IN STATELE UNITE

de. I. LUGOSIANU

Vorbind Sâmbătă seara la „Asociația de politică externă" din New-York, Președintele Roosevelt a atins câteva din marile probleme ale politicii externe americane de astăzi: chestiunea războiului cu Germania și Japonia, a izolaționismului, a răspunderilor Statelor Unite pentru securitatea lumii, a organizării păcii. Reținem pentru moment problema izolaționismului, care a dominat politica străină americană între cele două războaie mondiale și a avut drept obiect de a garanta securitatea lumii noi, prin abținerea Statelor Unite de a-și asuma răspunderi în alte continente și deci prin neamestecul politicii americane în Europa și în Asia.

Putere cu interese universale și cu obligații universale — în Asia, după intrarea în stăpânirea Filipinelor în 1899 și în Europa, cu începere dela primul război mondial — Statele Unite nu și-au construit politica externă adequată intereselor și obligațiilor lor pe toate punctele globului și nu au adaptat forțele lor armate cerințelor unei asemenea politici. Pornind dela convingerea că America e greu vulnerabilă pentru o agresiune din afară, diplomația americană și-a impus o atitudine de izolare și de neimixtiune în afacerile mondiale, abținându-se dela orice răspundere într'un sistem universal de securitate colectivă, evitând cu grijă orice angajamente de alianță, făcând o politică pacifistă hotărîtă, asistând mai mult ca observatoare la evenimentele internaționale. Acest izolaționism a fost în special apanajul partidului republican și nu este o simplă întâmplare că cei doi președinți ai confederației, cari au angajat Statele Unite în primul și al doilea război mondial, președintele Wilson și președintele Roosevelt, au aparținut amândoi partidului democrat.

Credința că acest izolaționism este cheia de boltă a diplomației americane și că opinia publică a Statelor Unite nu va consimți să participe la un război european sau mondial, n'a contribuit puțin la convingerea Puterilor Axei și în urmă a Puterilor participante la pactul anti-comintern, că America nu va lua parte la un conflict general sau că nu se va hotărî decât prea târziu, atunci când va fi fost într'adevăr prea târziu și când victoria unei agresiuni prin surprindere ar fi fost asigurată.

Politica lucidă și energică a președintelui Roosevelt a dejucat acest calcul, aducând astfel o considerabilă contribuție la înfrângerea puterilor totalitare.

Încă din 1933 problema s'a pus cu claritate Președintelui actual al Statelor Unite. Ocuparea Manciukoului de către Japonia, agresiunea italiană în Abisinia în 1935 și reușita ei în 1936, intervenția Italiei și Germaniei în Spania în vara lui 1936, reocuparea Renaniei în Martie 1936, constituirea Axei la Berchtesgaden în Octombrie 1936, încheierea pactului anti-comintern între Japonia și Germania în Noembrie 1936, adeziunea Italiei la acest pact în Noembrie 1937, invazia Chinei în 1937, toate aceste evenimente constituiau tot atâtea dovezi că voința de dominație a celor trei Puteri revizioniste era în marș și că spre a-i face față Statele Unite trebuiau să pornească la o adâncă prefacere a politicii lor externe.

Încă cu începere dela 1937, Președintele Roosevelt s'a străduit și a isbutit să construiască o politică și să creeze un potențial militar capabile să facă față obligațiilor americane pretutindeni. Pregătirea armatei, sporirea aviației și a flotei, fortificarea Guamului, Filipinelor, Alaskei și canalului Panama; pregătirea unor înțelegeri de asistență mutuală cu aliații virtuali — la acea epocă — ai Statelor Unite, Marea Britanie, Franța și China; adaptarea legislației americane relative la neutralitate la o situație diplomatică radical schimbată, au constituit principalele preocupări ale Președintelui Roosevelt în vederea unei schimbări epocale în orientarea internațională a Statelor Unite. El avea un secol de iluzii izolaționiste în calea lui. In 4 ani, de la 1937 la 1941, opinia publică americană era destul de pregătită spre a se putea îndruma pe noua cale deschisă de marele său Președinte și pregătirea industrială și militară a Confederației destul de înaintată spre a-i permite să-și ia partea întreagă de răspunderi în câștigarea războiului și în organizarea păcii.

Toate măsurile luate în acești patru ani de pregătire sunt tot atâtea etape importante pe drumul de la izolare la intervenție: abrogarea embargoului pe arme în 1939; legea serviciului militar obligator și legea împrumutului și închirierii în 1940; legea extinderii serviciului militar obligator în August 1941.

Președintele Roosevelt a știut astfel să ridice puterea politică și militară a Statelor Unite la nivelul marilor lor răspunderi în lume. Realegându-l președinte în 1940, opinia publică americană a confirmat politica lui și astăzi d. Roosevelt, în ajunul câștigării războiului, îl cere pentru a patra oară — caz unic în istoria Statelor Unite, ca de altfel și a treia realegere a sa — un nou mandat pentru organizarea păcii, pe aceeași bază a extinderii răspunderilor americane, în afara emisferei Statelor Unite.

Acesta e un fapt de o importanță istorică pentru lumea nouă ca și pentru cea veche și trebue notat ca unul din cele mai importante evenimente politice ale vremii noastre. Vorbind despre refuzul Statelor Unite de a accepta un compromis cu Puterile agresoare, d. Roosevelt a spus: „Puterea la care a ajuns această națiune — adică puterea politică, economică și militară — ne-a adus răspunderea și, odată cu ea, prilejul unui rol conducător în comunitatea națiunilor. In cel mai adevărat interes al nostru și în acela al păcii și omenirii, națiunea noastră nu poate, nu trebue și nu vrea să se dea înlături de la această răspundere".

Statele Unite au acceptat din plin răspunderea războiului. Ele primesc și răspunderea păcii. In felul acesta, împreună cu Uniunea Sovietică și Imperiul britanic, ele își vor asuma —după obținerea victoriei comune — răspunderea misiunii istorice de a asigura lumii cea mai trainică pace, după cel mai crâncen război.

AUDIENȚE DE LUCRU LA M. S. REGELE

COMUNICAT Nr. 14

Mareșalul Curții Regale face cunoscut următoarele:

In ziua de 23 Octombrie 1944, M. S. Regele a primit în audiență de lucru pe d-nii:

General de corp de armată adj. Constantin Sănătescu, președintele Consiliului de miniștri și ministru ad-interim la departamentul Economiei naționale și finanțe;

General de corp de armată Aldea Aurel, ministrul afacerilor interne;

General de corp de armată Nicolae Rădescu, șeful marelui stat major.

NAȚIUNILE UNITE AU RECUNOSCUT COMITETUL DE GAULLE CA GUVERN PROVIZORIU AL FRANȚEI

Washington, 23 (Rador). — *Se anunță oficial că guvernul Statelor Unite a recunoscut comitetul de Gaulle ca guvern provizoriu al Franței.*

DECLARAȚIA STATELOR UNITE

Anunțând astăzi această știre, subsecretarul de stat d. Stettinius, a adăugat că cea mai mare parte din Franța, înglobând și regiunea pariziană a fost declarată zonă internă asupra căreia guvernul de Gaulle va avea control deplin și răspundere completă.

D. Stettinius a mai spus că această regiune a fost desemnată ca zonă internă și că din ea nu sunt exceptate decât zonele de luptă și punctele esențiale pentru susținerea luptelor. Declarația continuă:

„Până la exprimarea voinței poporului francez prin reprezentanții săi aleși în toată forma, guvernul provizoriu al republicei franceze, în sforțările sale de a continua războiul până la victoria finală și de a pune temeliile reabilitării Franței, se poate bizui pe continuarea cooperării depline și amicale a guvernului Statelor Unite".

DECLARAȚIA BRITANICĂ

Londra, 23 (Rador). — *Se anunță oficial că Marea Britanie a recunoscut comitetul de Gaulle ca guvern provizoriu al Franței. Declarația britanică spune:*

„Comandamentul aliat suprem a ajuns la un acord cu autoritățile competente franceze pentru trecerea celei mai mari părți din Franța, inclusiv Parisul, în zona interioară, așa cum s'a stabilit în memorandul Nr. 1 al acordului asupra chestiunilor civile din 25 August 1944.

Aceasta înseamnă că conducerea administrativă a acestei zone și responsabilitatea aparțin acum autorității centrale franceze, care exercită astfel în mod efectiv autoritatea guvernamentală în această zonă.

Guvernul britanic a hotărît că în aceste împrejurări este potrivit să recunoască actuala administrație franceză ca guvern provizoriu al Franței și să trateze de acum înainte cu el pe această bază.

O comunicare în acest sens a fost adresată guvernului provizoriu".

DECLARAȚIA GUVERNULUI SOVIETIC

Moscova, 23 (Rador). — *Guvernul sovietic a hotărît să recunoască administrația generalului de Gaulle ca guvern provizoriu al Franței.*

D. Bogomolov a fost numit ministru al Uniunii Sovietice pe lângă guvernul de Gaulle.

Radio Moscova a difuzat următorul comunicat:

„Guvernul sovietic a fost informat de guvernele Statelor Unite și Marei Britanii că s'a ajuns la un acord între aceste guverne și autoritățile franceze, cu privire la punerea unei zone

GENERALUL DE GAULLE

interne franceze inclusiv Parisul sub administrație franceză.

Guvernul sovietic a mai fost informat de guvernele Statelor Unite și Marei Britanii că aceste două guverne vor face o declarație simultană de recunoaștere a guvernului provizoriu al Franței.

Uniunea Sovietelor, care a întreținut necurmat sentimente de prietenie față de Franța democrată, salută hotărîrea aceasta a guvernelor Statelor Unite și Marei Britanii.

Guvernul sovietic se întemeiază pe întărirea temeliilor democratice ale guvernului provizoriu francez, precum și pe faptul că recunoașterea guvernului provizoriu de către cele trei puteri unite va ajuta o mai mare consolidare a poporului francez și o mai amplă mobilizare a resurselor sale pentru continuarea luptei împotriva inamicului comun — Germania hitleristă.

Drept aceea, guvernul sovietic anunță hotărîrea sa de a recunoaște guvernul provizoriu al Republicei franceze, precum și dorința sa de a numi pe reprezentantul Uniunii Sovietice, Bogomolov, ca ambasador extraordinar și plenipotențiar în Franța.

Simultan, guvernele Statelor Unite și Marei Britanii au anunțat și ele recunoașterea guvernului provizoriu al Franței.

Această declarație a fost făcută în ziua de 23 Octombrie la Paris, de către reprezentantul Bogomolov, ministrului de externe francez".

❖

Canberra, 23 (Rador). — *Ministrul de externe al Australiei, d. Evatt, a notificat delegației franceze din Australia că guvernul australian recunoaște actuala administrație franceză de sub generalul De Gaulle drept guvern provizoriu al Franței.*

MAREȘALUL STALIN ANUNȚĂ PĂTRUNDEREA TRUPELOR SOVIETICE IN PRUSIA ORIENTALĂ

Moscova, 23 (Radio). — **Mareșalul Stalin a anunțat astăseară printr'un ordin de zi, că trupele sovietice au pătruns în Prusia Orientală pe un front de 130 km. și pe o adâncime până la 30 km. Peste 400 localități au fost ocupate.**

❖

Londra, 23 (Rador). — **După cum transmite agenția „Reuter", înaltul comandament german a anunțat la radio târziu în cursul nopții spre Luni că armata sovietică a înaintat aproape 20 mile în interiorul Prusiei orientale dela punctul de trecere al frontierei din regiunea Goldap.**

❖

Londra, 23 (Rador). — **Agenția germană de știri a anunțat Luni că forțele sovietice au făcut străpungeri adânci în Prusia Orientală, între Sudauen și Goldap.**

❖

Londra, 23 (Rador). — **Comunicatul german militar de Luni anunță că rușii au cucerit localitatea Goldap.**

Se subliniază că această localitate se află la 28 km. spre sud-est de Insterburg și la circa 30 km. spre vest de granița Prusiei Orientale.

FRONTUL GERMANO-UNGAR SE PRABUȘEȘTE SUB ATACURILE TRUPELOR SOVIETICE

Londra, 23 (Rador). — **Corespondentul din Moscova al agenției „Reuter" scrie:**

Frontul de 130 de kilometri de la sud și sud-vest de Budapesta se prăbușește sub atacurile masive ale forțelor mareșalului Malinovski. Această nouă amenințare către capitala Ungariei înaintează spre nord dealungul văii Dunărei, împotriva flancului drept al forțelor germano-ungare, care mai apără încă unele sectoare de pe linia Tisei.

La sud de acest sector, forțe combinate sovieto-iugoslave lovesc puternic trupele inamice înghesuite în cotul Dunării dela Novisad.

Forțele sovietice din Ungaria de nord se îndreaptă repede către ultima linie de cale ferată care servește încă trupelor germane din Rutenia. Forțele sovietice au întrerupt de pe acum liniile directe de legătură dintre Ungaria și Mukacevo.

„Pravda" scrie astăzi: „Coloanele înaintate ale generalului Pliev, compuse mai ales din cazaci, patrulează prin Ungaria și sunt aprovizionate cu alimente și muniții de către avioanele rușii. Avioanele sovietice sboară alături de ei și protejează flancurile cazacilor.

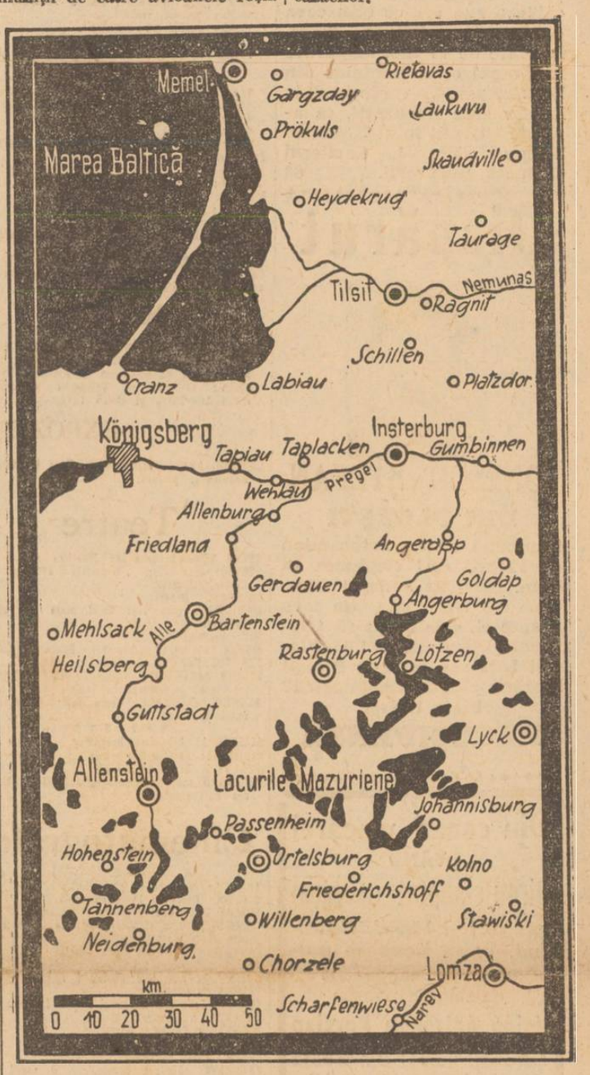

CUCERIREA ORAȘULUI NYIREGYHAZA

Moscova, 23 (Rador). — **Printr'un ordin de zi, dat în cursul nopții spre Luni, Mareșalul Stalin a anunțat cucerirea orașului ungar Nyiregyhaza, aflat la 30 mile nord de Debrețin.**

Ordinul este adresat mareșalului Malinovski.

TOT PROBLEMA TRANSPORTURILOR

Pe vremea furiei „dispersărilor" am încercat să arătăm că nu e bine ca instituțiile și autoritățile publice cari au mijloace proprii de transport să le întrebuințeze pentru punerea la adăpost a bagajelor „celor mari" ori a mobilierului de biurou ale diferitelor instituții, că sunt bunuri mai prețioase — cum e viața copiilor și a mamelor — cari trebue să aibă prioritate.

Rândurile noastre n'au fost lăsate să vadă lumina tiparului, faptele petrecute sunt știute de toți și poate n'am reveni asupra greșelilor trecutului în acest domeniu dacă n'am vedea că, în ce privește transporturile, ele se repetă deseori, de data aceasta cu itinerariul inversat.

Oricine poate vedea pe străzile Capitalei descărcându-se din camioane mese, scaune, biurouri, mobilier fără prea mare valoare și poate chiar fără utilitate. Anumite instituții publice își aduc din localitățile îndepărtate, unde au fost „dispersate", mobilierul propriu ori ale anumitor funcționari ai lor. O măsură gospodărească împotriva căreia n'am avea nimic de zis dacă n'am ști cu toții că scumpetea principalelor articole alimentare se datorește în mare parte crizei transporturilor, provocată de micșorarea numărului vehiculelor.

Aducerea la București a scaunelor și cuierelor dispersate poate fi amânată, dar transportul grânelor, legumelor și lemnelor — nu!

Prețioasă poate fi mobila dispersată, dar mai prețioase sunt viața și sănătatea celor mulți, cu atât mai mult cu cât e un adevăr elementar că neîntrerupta scumpire a traiului devine o problemă socială pe care sporurile de salarii nu o pot rezolvi, nici măcar vremelnic, dacă nu se iau măsuri

(Continuare în pag. 2-a)

CONSILIUL DE MINIȘTRI DE ERI

COMUNICAT

Consiliul de miniștri s'a întrunit eri 23 Octombrie, sub președinția d-lui general de corp de armată C. Sănătescu.

Au fost prezenți d-nii: Iuliu Maniu și C. Brătianu, miniștri de stat, precum și titularii departamentelor.

Consiliul a cercetat problemele privind: locuința, îmbrăcămintea și hrana populației și a luat unele măsuri urgente, după cum urmează:

Spre a împlini lipsa lemnelor de foc, se vor construi și pune în vânzare prin economatele de funcționari, prin cele ale întreprinderilor și în comerț aparate pentru ars cu petrol, cantitățile necesare de combustibil fiind de pe acum asigurate.

S'au luat măsuri hotărîte pentru aducerea în Capitală a legumelor necesare consumului în timpul iernii.

Intreprinderile vor căuta prin toate mijloacele să asigure aprovizionarea efectivă a salariaților lor, în care scop vor fi ajutate de subsecretariatul de stat al aprovizionării, prin distribuirea de produse și prin ușurarea condițiunilor de transport ale acestora.

Consiliul a hotărît înființarea unui comisariat însărcinat cu organizarea urgentă a măsurilor pentru asistența sinistraților. D-nii miniștri: g-ral dr. N. Marinescu, general Eftimiu și general Dămăceanu au fost însărcinați cu organizarea acestui comisariat.

Ministerul de război va pune la dispoziție barăcile libere din provincie, care se vor demonta și transporta în orașe, unde se vor reclădi și da în folosința populației sinistrate.

Se va reorganiza „Banca Sinistraților", spre a servi cât mai bine nevoile sinistraților săraci.

Se vor lua măsuri urgente pentru completarea recensământului locuințelor mari, care întrec nevoile stricte ale posesorilor actuali, urmând ca până la 1 Noembrie a. c. să se poată face plasările sinistraților în mod liber, la alegerea proprietarilor, iar după aceasta dată plasarea sinistraților să se facă din oficiu.

Consiliul a aprobat un credit însemnat pentru aprovizionarea cu hrană a populației din Transilvania eliberată.

Consiliul a hotărît ca toți cei cari nu au un rost bine definit în orașe, să fie trimiși la reședințele lor obișnuite.

Legea de epurație a presei a fost aprobată de consiliu în forma ei definitivă.

D. președinte al consiliului a cerut d-lor miniștri să raporteze asupra stadiului în care se află lucrările pentru aplicarea legii epurației aparatului de stat. S'a constatat că aceste lucrări sunt în curs și că la unele departamente ele vor fi încheiate în cel mai scurt timp.

Consiliul a hotărît extinderea legii epurației și asupra societăților particulare. Un proect de decret întocmit în acest scop va fi prezentat de d. ministru al economiei naționale în ședința viitoare a consiliului.

IN TRANSILVANIA SE DAU LUPTE PENTRU OCUPAREA ULTIMELOR ORAȘE DE FRONTIERĂ

MARELE STAT MAJOR AL ARMATEI

COMUNICAT

ASUPRA OPERAȚIUNILOR DIN ZIUA DE 23 OCTOMBRIE 1944

In Transilvania de nord-vest, trupele noastre în strânsă colaborare cu cele sovietice, după ce au pus stăpânire pe Munții Făget și Țara Oașului, dau lupte pentru ocuparea ultimelor orașe de frontieră: Carei, Satu Mare și Livada.

Au fost desrobite numeroase localități între care: Mecențiu, Hotoan, Căuaș, Sudurău, Sântău, Cig, Sâncraiul, Mihăeni, Giungi, Ghirișa-Arded.

In zona Szolnok, luptele îndârjite, contra forțelor de infanterie și blindate inamice, continuă. Mai la sud, trupele române, în legătură cu cele sovietice, înaintează între Tisa și Dunăre.

OPERAȚIUNILE DIN ARDEAL ȘI UNGARIA

Pe ziua de 23 Octombrie operațiunile militare depe teatrul de luptă din imediata apropiere a frontierei de N. V. a Ardealului — ca și cele depe teritoriul maghiar—au continuat să se desfășoare cu reale succese pentru trupele noastre și forțele aliate ruse care:

— în înaintarea neîntreruptă pe întreaga fâșie de teren din Ardealul de Nord-Vest se găsesc în stăpânirea pozițiilor dominante de unde focul artileriei proprii bate terenul de dincolo de frontieră;

— în apărare dârză la S. și E. Szolnok — resping cu bravură, încercuesc și lichidează unități inamice care reușiseră pătrunderi trecătoare — și

— continuă cu vigoare nemicșorată înaintarea — realizând noui și mari pătrunderi în zona N. E. și V. Debrețin;

In zona de Nord Vest a Ardealului. deși forțele germano-maghiare încearcă să apere — în acțiunea lor întârzietoare — fiecare localitate sau accident de teren favorabil organizării de rezistențe locale;

— deși — în acelaș scop — în întreaga zonă de frontieră tere-

(Continuare in pag. 2-a)

CAPITALA U. R. S. S.

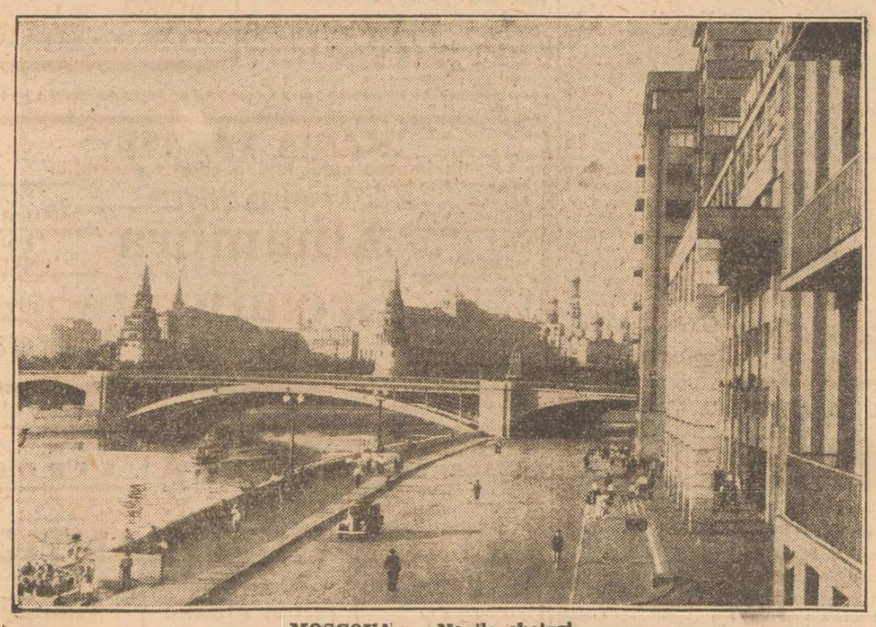

MOSCOVA. — Noile cheiuri

Mândrii coconi ai Țării Oașului-Satu Mare, jucând tradiționala lor horă